

Activite

De wet Bopz

thuis in wonen, welzijn en zorg

De wet Bopz

Wanneer thuis wonen of het thuis voor iemand zorgen met dementie niet langer kan en iemand wordt opgenomen in een instelling, kunt u te maken krijgen met de wet Bopz. In deze folder vindt u meer informatie over deze wet.

Wat is de wet Bopz?

De wet BOPZ staat voor Bijzondere Opnemingen Psychiatrische Ziekenhuizen. Anders dan de naam doet vermoeden geldt deze wet ook voor de psychogeriatrische afdeling van het verpleeghuis, kleinschalige woonvormen en voor sommige (gesloten) afdelingen van het verzorgingshuis. De wet Bopz is alleen van toepassing wanneer mensen niet instemmen met de opname of als mensen niet goed kunnen aangeven of ze opgenomen willen worden. Dit laatste komt veel voor bij mensen met dementie. Deze wet geldt niet wanneer mensen zich vrijwillig laten opnemen. De mensen waarvoor deze wet geldt verblijven vaak op afdelingen waarvan de toegangsdeur gesloten is. Zij mogen alleen onder begeleiding de afdeling verlaten. Voor mensen die zich vrijwillig laten opnemen en toch te maken krijgen met een gesloten afdelingsdeur geldt dat afspraken gemaakt worden over de mogelijkheden hoe de afdeling (zelfstandig) te verlaten.

Uitvoering van de wet Bopz binnen ActiVite

1. Bopz-toetsen

De Bopz-procedure voor opname van mensen met dementie wordt uitgevoerd door het Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ). Zij vragen daarbij informatie op van de huisarts. Dit gebeurt in combinatie met de indicatiestelling. Het CIZ zet de resultaten van het onderzoek op papier en meldt het besluit schriftelijk aan de cliënt. Na het CIZ-onderzoek zijn drie uitkomsten mogelijk:

1. Er is sprake van voldoende bereidheid om te worden opgenomen. Opname of verblijf kan zonder toepassing van de Wet Bopz.

Mevrouw Jansen woont alleen. Mevrouw Jansen heeft last van vergeetachtigheid. De laatste maanden gaat haar geheugen hard achteruit. Zij vergeet ook steeds vaker haar medicijnen in te nemen. Als zij naar het winkelcentrum loopt, raakt zij soms de weg kwijt. Vorige week wist zij niet meer waar haar huis was. De familie heeft hierover overlegd met de huisarts. De huisarts heeft gevraagd of de indicatieadviseur wil kijken of zij in aanmerking komt voor een opname op een psychogeriatrische afdeling. Mevrouw Jansen vertelt bij navraag hierover aan de indicatieadviseur dat zij het met de opname eens is.

2. Iemand toont geen bereidheid, maar ook geen verzet. De cliënt kan niet aangeven of sprake is van bereidheid of verzet. De wet Bopz, artikel 60, treedt nu in werking.

Mevrouw Pietersen is al een hele tijd erg vergeetachtig. De familie en de huisarts vinden dat het thuis zo niet langer gaat. Mevrouw Pietersen kan niet meer voor zichzelf zorgen en heeft bijna de hele dag toezicht nodig. Ze vergeet te eten en te drinken. De indicatieadviseur komt langs voor een gesprek met mevrouw Pietersen en haar familie. Mevrouw Pietersen weet niet wat die mevrouw bij haar komt doen. Zij glimlacht vriendelijk, maar geeft geen antwoord op de vragen die worden gesteld. Zij geeft – met andere woorden – geen bereidheid of verzet aan. De artikel 60 Bopz-indicatie wordt afgegeven.

3. Er is sprake van verzet. De cliënt wil niet opgenomen worden, of niet langer opgenomen blijven. De cliënt kan dit zeggen of op een andere manier duidelijk maken. In dit geval is een gedwongen opname, via een Rechterlijke Machtiging (RM) of een Inbewaringstelling (IBS), de enige mogelijkheid. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is 'het afwenden van gevaar' voor de persoon zelf, anderen of hun omgeving. De specialist ouderengeneeskunde kan u hier meer informatie over geven.

Meneer Gerritsen is vrijwillig opgenomen op de psychogeriatrische afdeling. Na 14 dagen vindt hij dat het lang genoeg heeft geduurd en wil hij naar huis. Bij de deur wordt hij tegen gehouden. Hij blijft herhalen dat hij weg wil en loopt telkens naar de uitgang. De arts beoordeelt de situatie van meneer Gerritsen. Meneer Gerritsen was thuis erg gevaarlijk voor zichzelf en zijn omgeving omdat hij vaak vergat het gasfornuis uit te doen. Terugkeer naar huis kan dus niet. Daarom beslist de rechter om een Rechterlijke machtiging af te geven.

2. Bopz-status

Een Bopz-status biedt de instelling niet alleen de mogelijkheid om in sommige situaties aanvullende maatregelen te treffen, maar beschermt ook de rechtspositie van de cliënt tegen wie die maatregelen getroffen worden. Tevens schept de wet Bopz duidelijkheid aan de zorgverleners over wat wel en niet mag bij het toepassen van vrijheidsbeperkende middelen en maatregelen in noodsituaties. Organisaties zijn verplicht vast te leggen welke beschermende maatregelen gebruikt worden, wanneer ze van toepassing zijn en hoe ze uitgevoerd moeten worden. De inspectie Volksgezondheid ziet toe op de juiste navolging.

3. Toepassen van beschermende maatregelen ofwel vrijheidsbeperkende middelen en maatregelen

De kleinschalige woongroepen van ActiVite kunnen zodanig worden afgesloten dat de cliënten geen gevaarlijke situaties tegenkomen. Alle toegangswegen zijn beveiligd met een slot met toegangscode. Ook de ramen en toegangsdeuren naar balkons zijn voorzien van een slot. De balkons hebben hoge ballustrades.

De volgende vrijheidsbeperkende middelen kunnen worden ingezet:

- Omhoog doen van bedhekken.
- Toedienen van medicijnen.
- Gebruik van een diepe stoel/kantel(rol)stoel
- Blad bevestigd aan stoel.

Deze middelen worden slechts ingezet ter bescherming van de cliënt en altijd na overleg met een BOPZ-arts en cliëntvertegenwoordiger. De cliëntvertegenwoordiger tekent hiervoor in het zorgleefplan. We passen deze middelen volgens protocollen toe en leggen dit vast in het zorgleefplan.

Zorgleefplan

Het gebruik van vrijheidsbeperkende middelen of maatregelen wordt vastgelegd in het zorgleefplan. Meer informatie over het zorgleefplan, kunt u lezen in de folder Het zorgdossier en zorgleefplan.

Klachtenregeling

Wanneer er klachten zijn over de zorg van de cliënt, kan dat in eerste instantie het beste worden besproken met de betreffende medewerker. Als de klacht niet naar behoren wordt opgelost, zijn er de volgende mogelijkheden.

De cliënt of diens vertegenwoordiger neemt contact op met de teammanager van het betreffende woonservicecentrum om samen tot een goede oplossing te komen. Er kan ook voor worden gekozen een klacht in te dienen bij de klachtenfunctionaris. De klachtenfunctionaris neemt dan binnen 2 werkdagen contact op en onderzoekt de klacht. Wanneer de klacht gaat over een beslissing die is genomen in het kader van de Wet BOPZ (beslissing tot wilsonbekwaamheid, dwangbehandeling, toepassing middelen en maatregelen in een noodsituatie, beperking van bewegingsvrijheid en tot

het niet nakomen van het overeengekomen zorgplan), kunt u gebruik maken van de regionale klachtenregeling van Avant. Hieraan nemen conform de vereisten in de Wet BOPZ een jurist en een specialist ouderengeneeskunde aan deel.

De klacht wordt behandeld door een onafhankelijke klachtencommissie, de leden ervan zijn niet in dienst bij ActiVite, of werkzaam namens ActiVite. Indien u het niet eens bent met de uitspraak van de klachtencommissie van Avant kunt u in beroep gaan bij de Geschillencommissie (www.degeschillencommissie.nl).

Activite

postadres

Postbus 149
2350 AC Leiderdorp

T (071) 516 13 15

F (071) 516 13 09

E info@activite.nl

I www.activite.nl